

Sempre a favor del suspens

Pons Codina demostra que és un escriptor de veritat, amb una visió de la realitat i de la literatura que singularitza

PONÇ PUIGDEVALL

19 MAIG 2017 - 15:35 – EL PAÍS

Com passava amb la seva primera novel·la, la divertida i delirant *Mars del Carib*, *Dies de ratafia* es llegeix al galop, d'una tirada, amb la sobreexcitació de trobar-se davant d'uns personatges excèntrics plenament construïts que aguanten la trama sense equilibrismes estranys i que atrapen el lector amb les seves elaborades extravagàncies, a favor sempre del suspens: Sergi Pons Codina (Barcelona, 1979) és un escriptor de veritat, amb un món propi i una visió de la realitat humana i de la literatura que el singularitzen nítidament entre els seus contemporanis.

En un món acabat, desintegrat moralment i socialment, sense ànim ni voluntat de reaccionar enfront de les adversitats i les truculències quotidianes, els personatges que semblaven viure en el bar que donava títol a la primera novel·la —o els dos amics que protagonitzen *Dies de ratafia*— s'endinsen sensatament, amb una passiva indiferència, en una festa contínua i històrica, i, com si sucumbissin a la crida de la irresponsabilitat total i de l'individualisme intransigent i extrem, tots podrien compartir el que escriu el narrador d'aquesta novel·la: “Vaig entendre que aquella renúncia era una manera d'escollir, de triar, i que, posats a claudicar, era millor que sempre fos per intentar portar la vida que un més s'estima”. Ingenus, immersos en el desordre de l'espontaneïtat i de la pura intuïció, amb un control racional que els allunya sempre de les lleis i les regles de la realitat, els personatges de Pons Codina podrien emparentar-se amb els rodamons de Hamsum o els

nihilistes de Henry Miller, però entre els uns i els altres hi ha una diferència substancial: a les primeres dècades del vint, la vida bohèmia era una reacció de menyspreu contra les convencions socials; gairebé cent anys després, és una conseqüència de la vida precària fabricada per la crisi econòmica global.

L'avantatge és que Pons Codina no reivindica res. *Dies de ratafia* podria ser una novel·la sobre la inestabilitat laboral, una denúncia dels preus de l'habitatge —el protagonista viu en un immoble buit a canvi de custodiar-lo fins que la crisi passi—, una crítica de la Barcelona massificada pel turisme, un atac a les formes quotidianes del capitalisme, però el que s'acaba imposant en l'experiència lectora és el torrent fluid d'una lògica particular basada en l'animalitat absoluta i el plaer fenomenal de formular-la sense cap mirament: el protagonista és una màquina imparable d'enunciar grans teories que no serveixen per a res, excepte per situar el lector en el territori constant de la hilaritat. Xavier Morell vol fabricar i distribuir ratafia casolana com a mètode de supervivència i, amb l'ajuda de Quintana —a pesar de no tenir cap mena d'esperit científic, s'ha comprat una estació meteorològica i un mesurador de contaminació ambiental—, herboritzen com poden als parcs suburbials del barri de Sant Andreu. Per distreure's, o per acompanyar els litres de ratafia que consumeixen i conèixer de primera mà les diverses cares de la competència, també escriuen cartes als diaris per injuriar la inhumanitat de la vida moderna. I com que la vida és el que passa mentre es fan plans de futur, mentre esperen que fermenti la ratafia, Morell i Quintana —i Magda Urrutia, una altra ànima en pena que també creu que instal·lar-se en el fracàs és una manera segura de dirigir el propi destí— experimenten el que experimenten sempre els que habiten en la picaresca de la marginalitat: inventar-se un món propi, anar a la deriva, usurpar personalitats —Morell es fa passar per periodista i escriu falsos reportatges per al diari que el contracta—, conèixer gent estranya i, gràcies a la fantasia verbal, la incontinença narrativa i l'art de presentar les relacions imprevistes de la realitat, convertir la frustració vital en un mètode humorístic que delecta el lector episodi rere episodi.

Dies de ratafia és una crònica demolidora d'un present malalt amb uns pronòstics fatals i, a pesar del teló de fons de la comicitat constant que hi ha arreu, és com si a les trobades entre Morell i Quintana niés un avís que digués que, per més ferma que sembla la terra que es trepitja i per més radiant que sigui el cel del lloc on viuen, hi ha molts de monstres amagats que poden provocar el cataclisme definitiu.